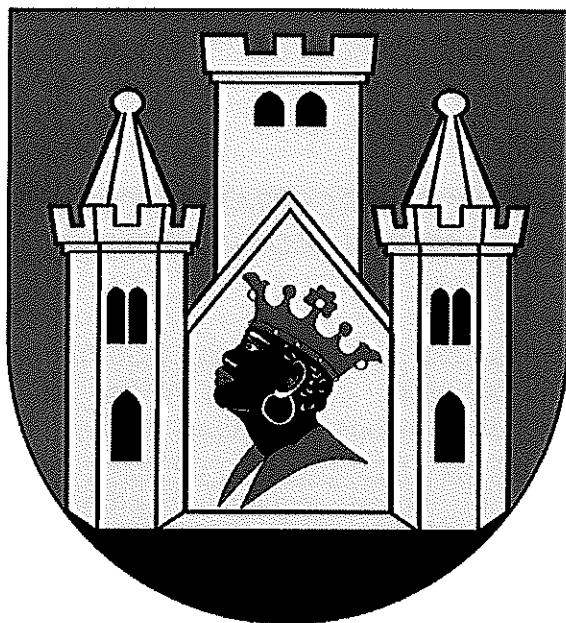

OBČINA ŠKOFJA LOKA

OBČINSKI SVET

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI

JANUAR 2016

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed) je Občinski svet Občine Škofja Loka na predlog župana mag. Miha Ješeta, na redni seji dne 21. januarja 2016, sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE ŠKOFJA LOKA,

s katerim se v Občini Škofja Loka (v nadaljevanju: OŠL) na podlagi ocene varnostnih potreb podrobneje določa vrsto in obseg nalog Občinskega redarstva (v nadaljevanju: OR) ter navedene naloge usklajuje s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter z drugimi potrebami varnosti v OŠL. Pri tem so za Občinski program varnosti Občine Škofja Loka (v nadaljevanju: OPV OŠL) in za delovanje OR ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o varnosti cestnega prometa, Zakon o prekrških, Zakon o lokalni samoupravi in občinski odloki.

OPV OŠL obsega cilje, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo ustrezno stopnjo in kvaliteto varnosti v OŠL. To se bo dosegalo z ustrezno varnostno politiko ter s sistemskimi, pravnimi in organizacijskimi predpisi ter ukrepi organov in služb OŠL ter konkretnimi ukrepi OR, ki bodo usmerjeni v zagotavljanje javne in druge varnosti v občini.

OPV OŠL je zasnovan razvojno in hkrati dovolj konkretno ter ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela organov in služb OŠL ter redarjev oziroma OR. Realizacija vseh ciljev OPV OŠL pa bo odvisna tudi od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela ter od pravilnega razumevanja varnosti, kot temeljne človekove vrednote. Zato je namen OPV OŠL dvigniti tudi varnostno kulturo vseh tistih, ki se tako ali drugače v OŠL srečujejo z varnostnimi problemi in vprašanji in so v okviru svojih pristojnosti odgovorni za varnost. Cilj OPV OŠL pa je tudi vzpodbuditi vse druge, ki jim je kraj Škofja Loka dom ali poslovni oziroma drugi center, k samozaščitnemu varnostnemu ravnanju.

Za uresničitev vseh navedenih varnostnih ter samozaščitnih ciljev pa bo vsekakor zelo pomembno sodelovanje vseh organov in služb OŠL ter OR z državnimi in drugimi organi, službami, institucijami ter civilno družbo in sosednjimi občinami ter njihovimi organi in seveda predvsem s sosednjimi občinskimi redarstvi oziroma medobčinskimi redarstvi.

1. UVOD

Občinski program varnosti Občine Škofja Loka (v nadaljevanju OPV OŠL) je temeljni strateško - varnostni dokument, s katerim so opredeljena izhodišča in usmeritve za zagotavljanje javne varnosti ter varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev in obiskovalcev občine. Namen OPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini in opredeliti ukrepe ter ravnanja pristojnih, ki zagotavljajo javno varnost in javni red na območju občine.

Pojem **javna varnost** lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe, ki ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način in jo lahko zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen OPV OŠL je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora in območij v občini. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo ter z okoljem kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

OPV OŠL je zelo pomemben in temeljni dokument, v katerem so na podlagi nacionalno - varnostne politike in strategije zajeti ukrepi in naloge, ki so ključnega pomena za delovanje vseh organov in služb OŠL, predvsem pa za delovanje občinskega redarstva (v nadaljevanju OR). V njem so opredeljena tudi izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev na ta način, da so opredeljeni konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev.

Namen OPV OŠL je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in OR pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu (ZORed) (Uradni list RS, št. 139/06). Prav zaradi tega so v OPV OŠL opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo OR ter za sodelovanje s Policijo oziroma Policijsko postajo Škofja Loka (v nadaljevanju: PP ŠL), s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu OŠL, z zasebnimi varnostnimi službami in drugimi pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda na območju občine.

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČINE ŠKOFJA LOKA

Za oceno ogroženosti in varnostnih tveganj, kot strokovno podlago za pripravo OPV OŠL je pomemben posnetek stanja varnosti v OŠL, analiza in ocena varnostnih tveganj ter identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj. To so tudi sestavine

»Ocene varnostnih razmer v občini Škofja Loka«, ki je priloga Občinskega programa varnosti občine Škofja Loka ter je njegov neločljiv in sestavni del.

2.1 POSNETEK STANJA IN UPORABLJENE METODE POTREBNE ZA IZDELAVO OCENE OGROŽANJA

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju OŠL in oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki od OR ter drugih organov in služb OŠL, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu OŠL ter PP ŠL, ki je zagotovila podatke o javnem redu in miru, varnosti cestnega prometa oziroma predvsem o prometnih nesrečah ter o kaznivih dejanjih in druge potrebne podatke. Mnogi podatki pa so bili pridobljeni tudi iz javno dostopnih uradnih javnih evidenc.

Opravljen je bil tudi operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin in drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je bilo za pričakovati, da je večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj. Opravljen je bil tudi ogled nekaterih zgradb in drugih objektov kulturne dediščine, športnih centrov in drugih prireditvenih prostorov, ki so pomembni iz vidika Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ) (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo).

2.2 ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje kraja Škofja Loka je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni od PP ŠL, OR, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu OŠL ter organov in služb OŠL. Analiza je bila opravljena predvsem v sklopu petih področij in sicer: ogroženost javnega reda in miru, ogroženost varnosti cestnega prometa, ogroženost od kriminalnih pojavov, ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

2.3 IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ

Za identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj so bila obravnavana varnostna tveganja na področju varnosti cestnega prometa, varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin, na področju zagotavljanja javnega reda in miru, na področju preprečevanja kriminalnih dejanj, na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, na področju javnih shodov in prireditev ter na področju varstva okolja.

V okviru navedenega pa so nakazani načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani OR, hkrati pa so opredeljene tudi varnostne potrebe, izhajajoče iz Ocene varnostnih razmer v občini Škofja Loka oziroma iz analize in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj. Pri tem smo upoštevali poročilo o delu občinskega redarstva za leto 2014. Dokument je priloga OPV OŠL.

3. NAMEN VZPOSTAVITVE OBČINSKEGA REDARSTVA

3.1 SPLOŠNO

Delo občinskega redarstva ureja Zakon o občinskem redarstvu (ZORed) (v nadaljevanju ZORed) tako, da izhaja iz načela enakosti pred zakonom, ki izključuje samovoljo občinskega, mestnega in medobčinskega redarja (v nadaljevanju: redar) ter preseganje njegovih pooblastil, saj po načelu strokovnosti z nadzorom nad opravljanjem redarske službe ne dopušča dvomov v korektnost dela redarja. Hkrati besedilo zakona temelji na načelu delitve odgovornosti med posameznimi nosilci nalog s področja varnosti v Republiki Sloveniji. Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu ZPrCP), ki določa pristojnost občine oziroma pooblastila redarstva na področju nadzora nad mirujočim prometom, opredeljuje pristojnosti občin na tem področju na ta način, da so predpisana pooblastila, ki jih hkrati z državnimi organi (policijo) izvršujejo redarstva.

Podobno rešitev vsebuje Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06; v nadaljnjem besedilu ZJRM-1), ki določa, da občina oziroma njeni redarji ali redarstvo, na območju občine opravljajo naloge preprečevanja, odkrivanja in kaznovanja storilcev prekrškov zoper javni red in mir in sicer tako, da se ohranijo polna pooblastila pristojnih državnih organov. Zakon namreč določa, da ta nadzor opravljajo redarji in hkrati policisti, kar pomeni, da ne glede na določitev občinske pristojnosti, država svojo pristojnost ohrani. Vloga države oziroma policije je pri skupnih zadevah javne varnosti subsidiarna in še vedno odločilna. Če je javno varnostna zadeva takšne narave, da jo lahko rešuje redarstvo, je to njegova naloga. Policija nastopi šele, ko je to potrebno zaradi same narave stvari, npr. zahtevnost, stopnja nevarnosti, javni interes ipd., ali če tako sama oceni. V trenutku, ko policija iz takšnih ali drugačnih razlogov prevzame zadevo, je delovanje redarjev pod njenim poveljstvom. Policija tudi sicer v okviru zakona nudi redarstvu strokovno in operativno pomoč.

Z namenom zagotoviti višjo kakovost življenja in večjo varnost, so se uveljavile zakonodajne spremembe tudi v Zakonu o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu ZZZiv), ki širijo pristojnosti redarstva (sankcionirajo imetnika psa, ki svojega psa nima na povodcu).

V skladu z ZORed so občine, mestne občine oziroma več občin skupaj (medobčinsko redarstvo) dolžne zagotoviti kadrovske, materialne in druge pogoje za delo redarstva. Država lahko v sodelovanju z organi lokalne oblasti načrtuje določene oblike uresničevanja javnih varnostnih ciljev iz njene pristojnosti s pomočjo redarstva in za to zagotovi tudi ustrezna finančna sredstva, npr. varovanje državne strateške infrastrukture na lokalnem območju, državnih prireditev ipd. Občinsko redarstvo je del občinske uprave oziroma njena samostojna notranja organizacijska enota. Delovno področje občinskega redarstva, s katerim so določena njegova pooblastila, določi zakon in občina z odlokom. V okviru svojega delovnega področja je redarstvo prekrškovni organ občine. Redarstvo vodi vodja, katerega položaj določa zakon in odlok o ustanovitvi redarstva.

3.2 POGOJI ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENIH URADNIH OSEB REDARSTVA

V skladu z Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu ZJU) in Zakonom o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu ZP-1) so z ZORed določeni tudi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati pooblaščené uradne osebe (v nadaljevanju PUO) redarstva. To so vsi tisti uradniki, ki imajo pooblastila za vodenje postopka in odločanje v prekrškovnem postopku ter pooblastila po ZORed. Z določbami zakona, ki določajo naloge vodje redarstva ter določbami, ki določajo razmerja med občinsko oziroma mestno upravo in redarstvom, je zagotovljeno, da se lahko občinska redarstva, mestna redarstva in medobčinska redarstva organizirajo in delujejo kot strokovni organi. S takšno ureditvijo se zagotavlja spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela sorazmernosti v postopkih občinskega redarstva.

PUO redarstva morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene z ZJU, opraviti predpisan preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku ter preizkus znanja za opravljanje nalog redarstva in za uporabo pooblastil redarja.

Usposobljenost PUO redarstva za opravljanje nalog redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom, ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem in obdobjim izpopolnjevanjem ter preizkusom znanja.

3.3 UPORABA POOBLASTIL IN PRISILNIH SREDSTEV REDARJEV

ZORed natančneje določa način določanja in izvajanja pooblastil redarja, ki pri opravljanju svojega dela prihaja neposredno v stik z državljani. Pooblastila redarja niso enaka policijskim pooblastilom. Njegova pooblastila so prilagojena nalogam za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine oziroma nalogam na področju prometa, varovanja javnega reda in miru, obravnavi prekrškov zoper javni red in mir ter nalogam pri varovanju javnega premoženja in nalogam varovanja naravne in kulturne dediščine. Za uporabo prisilnih sredstev redarjev pa se smiselno uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

ZORed upošteva, da redarji ne izdajajo in vročajo le plačilnih nalogov, ki so v skladu z ZP-1 ter odločbe o prekršku, zoper katere je dovoljena zahteva za sodno varstvo, temveč so v neposrednih stikih z ljudmi v različnih okoliščinah in situacijah, v katerih lahko pride do nepravilnega ali celo nezakonitega in nesorazmernega ravnanja. Prav zaradi tega ZORed z 19. členom omogoča ljudem, ki izrazijo svoje nestrinjanje z ravnanji redarjev ali izrazijo sum v upravičenost, zakonitost in sorazmernost uporabe njihovih pooblastil, da se zoper njihove postopke pritožijo ter da so po predpisanem postopku ugotovljene nepravilnosti redarjev ustrezno odpravljene ter zoper odgovornega redarja izrečeni z zakonom predpisani ukrepi (ZJU).

3.4 PREVENTIVNA IN REPRESIVNA VLOGA REDARJEV

Preventivna oblika dela redarjev je vsekakor najbolj razširjena oblika preprečevanja kršitev, saj se z vsebino delovanja ne posega v temeljne človekove svoboščine in njihove pravice (nalaganje materialnih obveznosti, izrekanje kazni ...), temveč se cilj dosega z opozarjanjem, poučevanjem ter drugimi oblikami delovanja, s katerimi se poskuša posameznika ali širšo javnost prepričati o nepravilnosti ravnanja, ki predstavlja kršitev predpisa ali drugo družbeno nesprejemljivo in moteče dejanje. Taka preventivna oblika dela oziroma preventiva velja za prijaznejšo in mehkejšo obliko delovanja redarja, s katero se poizkuša preprečiti nastanek kršitve ali se jo poizkuša odpraviti.

Represivna oblika dela redarjev velja kot trša oblika delovanja, saj je že iz opisa preventivnega delovanja mogoče ugotoviti, da so opozorila v veliki meri odvisna od nadaljnjih ukrepov, ki predstavljajo posledico pri kršitvi. V primerih kadar cilja ni mogoče doseči zgolj z opozorili, je potrebno poseči po ukrepih, ki kršitelje sankcionirajo z mandatno kaznijo ali drugimi oblikami materialne odgovornosti, zaradi storitve prekrška.

Večina zakonskih in lokalnih predpisov v svoji vsebini predvideva kazenske določbe za posamezne kršitve. Pri tem je seveda najprej dana možnost preventivnega ukrepa, velikokrat pa je kršitev že v samem začetku takšna, ki ne dopušča uporabe preventivnih ukrepov.

Med represivne ukrepe redarjev lahko med drugim uvrstimo: izdajo obvestila o prekršku, izrekanje mandatnih kazni z vročanjem plačilnih nalogov na kraju samem, podajanje predlogov za uvedbo postopka o prekršku sodišču oziroma drugemu prekrškovnemu organu, itd.

4. CILJI OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČINE ŠKOFJA LOKA

Osnovni cilj OPV OŠL je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda na območju občine Škofja Loka z OR. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti večjo stopnjo javne varnosti v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se zagotavlja kakovostnejše življenje v občini ter odpravlja in preprečuje posamezne odklonske pojave.

Delo OR mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Zato mora OR v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

4.1 STRATEŠKI CILJ

V okviru priprave OPV OŠL je strateški cilj dvig kakovosti življenja in dela občanov v OŠL, kakor tudi vseh tistih, ki so kakor koli drugače vpeti v bivalno oziroma delovno okolje OŠL. Poleg tega je strateški cilj OPV OŠL dvig stopnje javne varnosti in javnega reda ter varnosti na sploh na območju OŠL.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini Škofja Loka z OR. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih mest in občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v Občini Škofja Loka.

Dejavnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva, pristojnega za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva, pristojnega za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj in drugih nezakonitih ravnanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine in
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

4.2 OPERATIVNI CILJI

4.2.1 Varnost cestnega prometa

V okviru varnosti cestnega prometa je cilj OPV OŠL zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko redarske službe in policijske postaje.

Varnost v cestnem prometu v OŠL še vedno ni zadovoljiva, kljub sprejetemu zakonu na tem področju, saj se pred leti postavljeni cilji prometne varnosti še vedno niso v celoti uresničili. Tako se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet, s povečanjem nadzora nad parkirnimi površinami ter z dvigom profesionalnosti policistov in redarjev pri obvladovanju kršiteljev cestno prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč.

Pri tem je potrebno izhajati iz dejstva, da so za stanje prometne varnosti v občini Škofja Loka soodgovorni policija, redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Zato je v

OŠL nujno potrebno zagotoviti kvalitetno sodelovanje z občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Vsi pristojni organi in službe OŠL ter OR pa morajo v okviru svojih pristojnosti krepiti in vplivati na ustvarjanje ustrezne prometno varnostne kulture vseh udeležencev v cestnem prometu.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja varnost cestnega prometa, morajo pristojni organi in službe OŠL v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- sprejeti je potrebno Program varnosti cestnega prometa v OŠL, ki sledi smernicam Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa,
- uporabiti oceno prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela OR za področje varnosti v cestnem prometu,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju s PP ŠL in zagotoviti zastopanost redarstva v občinskem Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ,
- redarjem OR OŠL je potrebno omogočiti, da si pridobijo pravno, strokovno in drugo, predvsem praktično, znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,
- redarje OR je potrebno opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor ter urejanje prometa na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občine Škofja Loka,
- redarji OR OŠL se morajo usposobiti za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporabljajo pri svojem delu,
- poskrbeti za sistemsko izvajanje meritev hitrosti motornih vozil in kontrole osnih obremenitev, skupne mase in dimenzije tovornih vozil,
- pri načrtovanju dela OR OŠL je potrebno opredeliti tudi naloge v zvezi nadzorom prometne signalizacije in opredeliti naloge za večjo varnost otrok,
- poskrbeti je potrebno za pregled prometne signalizacije in podati predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja).
- redarji OR OŠL morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju v okviru svojih pristojnosti, še zlasti pa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- redarji OR OŠL morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- sodelovanje redarjev OR OŠL v okviru koordiniranih preventivnih akcij občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter nacionalnih preventivnih akcij varnosti cestnega prometa, ki potekajo v sodelovanju z občinskimi redarstvi.

4.2.2 Varstvo javnega reda in miru

V okviru obvladovanja javnega prostora oziroma območja je cilj OPV OŠL zagotoviti fizično prisotnost redarjev na javnih območjih in prostorih na način, ki je v skladu z varnostno politiko, oceno varnostnih razmer ter s pravnimi predpisi in varnostno stroko.

ZJRM-1 opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem

pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, torej tudi OŠL, ki preko svojih organov in služb, s predpisi in različnimi ukrepi zagotavljajo, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma stanje, s katerim se zagotavlja optimalna varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje na območju občine Škofja Loka, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Prav zaradi tega imajo redarstva in redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, s katerimi se lahko aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja javni red in mir v OŠL, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- uporabiti oceno ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru pri izdelavi letnega načrta dela OR OŠL za področje javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev OR OŠL na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev OR OŠL za zakonito in strokovno uporabo prisilnih sredstev in drugih ukrepov,
- zagotoviti ustrezno usposobljenost redarjev OR OŠL za hitre odzive na klice v sili in za ravnanje ter ukrepanje v tveganjih okoliščinah,
- zagotoviti najustreznejšo in kvalitetno opremo redarjev OR OŠL za obvladovanje kršiteljev,

- skleniti pisni protokol o sodelovanju s PP Škofja Loka, s katerim se mora med drugim zagotoviti ustrezno strokovno pomoč s strani PP Škofja Loka.

4.2.3 Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

V okviru varnostnega obvladovanja javnih poti in rekreacijskih površin je cilj OPV OŠL zagotoviti na teh poteh in površinah prisotnost redarjev, ob strokovni pomoči policistov.

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Takšne javne poti in rekreacijske površine se nahajajo tudi na območju OŠL. Na teh poteh in površinah so tveganja največkrat kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se redarji OR usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje, do prihoda policistov.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje javnih poti v občini Škofja Loka, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati seznam varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občine Škofja Loka glede na oceno ogroženosti in varnostnih tveganj,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju s PP Škofja Loka,
- izdelati načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in drugih varnostno problematičnih območij,
- redarjem OR OŠL je potrebno zagotoviti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje z OR in z dežurno službo PP Škofja Loka,

4.2.4 Pretočnost intervencijskih poti

V okviru varnostnega obvladovanja intervencijskih poti je cilj OPV OŠL zagotoviti na teh poteh prisotnost redarjev OR.

Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja oziroma nasploh javne varnosti in javnega reda na območju občine Škofja Loka. Zaradi tega je potrebno zagotoviti, da redarji OR spoznajo območja, na katerih se nahajajo intervencijske poti in da lahko na ta način s svojim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje intervencijskih poti v občini Škofja Loka, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati načrt intervencijskih poti na območju občine Škofja Loka in sicer na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju OR OŠL s PP Škofja Loka,
- izdelati načrt obhodov intervencijskih poti,
- redarjem OR OŠL je potrebno zagotoviti kvalitetna in zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje z OR in z dežurno službo PP Škofja Loka,
- redarjem OR OŠL je potrebno zagotoviti ustrezna vozila za varnostne obvoze intervencijskih poti.

4.2.5 Varnost zgradb in drugih objektov kulturne dediščine

V okviru preprečevanja ogroženosti naravne in kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine Škofja Loka je cilj OPV OŠL, da se zagotovi ustrezna varnost navedenih zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12 in 111/13; v nadaljnjem besedilu ZVKD-1. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen ZVKD-1) oz. lastnika. Zato so redarji kot pooblaščenice uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakona opravlja inšpektorat, pristojen za dediščino. Danes je to Inšpektorat za kulturo in medije.

Ob tem velja poudariti, da so na podlagi Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11; v nadaljnjem besedilu ZZasV-1) in Uredbe o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, zavodi, državni organi in organizacije dolžni organizirati službo varovanja, če hranijo arhivsko gradivo in predmete, ki predstavljajo kulturno dediščino. Navedeni zavezanci lahko v ta namen organizirajo lastno varnostno službo v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju ali pa sklenejo za varovanje pogodbo z zasebno varnostno službo oziroma subjekti, ki so določeni v 3. členu ZZasV-1 (to so službe, ki se profesionalno ukvarjajo z zasebnim varovanjem).

Prav zaradi tega je nujno, da OR OŠL pri preprečevanju ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine Škofja Loka sodeluje z navedenimi zasebnimi varnostnimi službami ter da si izmenjuje podatke, ki so pomembni za skupno zagotavljanje varnosti navedenih zgradb in objektov.

4.2.6 Varstvo okolja

V okviru varstva okolja na območju občine Škofja Loka je cilj OPV OŠL izboljšati pregled nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečati obseg, profesionalnost in učinkovitost nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora in območij ter kakovosti življenja in dela občanov tudi v kraju Škofja Loka. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. V občini Škofja Loka gre pri varstvu okolja za skrb v tem smislu, da se OR aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike in občinskega programa varstva okolja.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varstvo okolja v občini Škofja Loka, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- da se redarji OR v okviru izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v OŠL,
- OR se mora povezati z okoljsko inšpekcijo in skupaj z njo oblikovati sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce predpisov s področja varstva okolja,
- OR pri svojem delu uporablja podatke iz katastra onesnaževalcev v OŠL.

5. VARNOSTNE POTREBE IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na »Oceno varnostnih razmer« in identificiranje varnostnih potreb, je potreba po obvladovanju te problematike zelo velika. Razreševanje problematike na področju kriminalitete, javnega reda in miru ter varnosti v cestnem prometu in drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, OR in drugih dejavnikov v občini, ki lahko dajo na področju varnosti svoj prispevek. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje še zlasti s policijo, zasebno varnostnimi službami, inšpekcijskimi službami ter Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu OŠL.

Iz statistike je jasno razvidno, da PP ŠL, ki v okviru svojih pristojnosti pokriva območje občine Škofja Loka, beleži določeno stopnjo kriminalitete, prekrškov zoper javni red in mir in prometnih nesreč ter drugo varnostno pomembno problematiko. To pa zahteva večjo stopnjo prisotnosti pooblaščenih uradnih oseb in služb, ki so zadolžene za zagotavljanje varnosti prebivalstva, med njimi tudi OR.

Zato mora OR na območju Škofje Loke delovati okrepljeno, čas dela pa je potrebno prilagajati potrebam varnosti.

Ne glede na navedeno pa je za učinkovito zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine Škofja Loka smiselno poskrbeti za povečanje sistematizacije

delovnih mest OR in s tem zagotoviti stalno prisotnost redarjev na območju Škofje Loke v skladu s priporočili za delo v paru.

Popolnitev sistemizacije je v interesu prebivalcev OŠL, njenih obiskovalcev, turistov ter zaposlenih na območju OŠL, saj bi se lahko OR z zadostnim številom redarjev učinkovito spopadalo s kršilci zakonov in drugih predpisov. Na ta način bi lahko OR bistveno več delovalo preventivno in tako lažje delovalo v smeri community policing-a (v skupnost usmerjenega "policijskega" - varnostnega delovanja) ter s tem dejansko prispevalo k izboljšanju varnosti in tudi k povečanju občutka varnosti, ki je še kako pomemben za uresničitev strateškega cilja OPV OŠL, to je dviga kakovosti življenja in dela meščanov - občanov ter dvig stopnje varnosti na območju občine Škofja Loka.

6. ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA

Organizacija organov in služb, ki zagotavljajo varnost, tako na državni, kot občinski ravni, je ključnega pomena v smislu izvajanja vseh njihovih pravic in dolžnosti oziroma njihovih pooblastil ter s tem povezano učinkovitostjo njihovega delovanja. S tem je povezana tudi prijaznostjo do uporabnikov, torej do drugih organov, služb, organizacij, civilne družbe in ne nazadnje do delovnih ljudi, občanov in drugih državljanov.

Organiziranost OR je določena z Odlokom o organizaciji in delovnem področju Občinske uprave Občine Škofja (Uradni list RS, št.:8/2007 s spremembami) (v prilogi OPV).

Delovno področje OR obsega naslednje obveznosti:

- zagotavljati pripravo in izvedbo občinskega programa varnosti OŠL,
- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdrževati javni red in mir,
- voditi prekrškovni postopek v skladu z zakonom,
- voditi predpisane evidence o izrečenih ukrepih in v zvezi s prekrškovnim postopkom,
- opravljati nadzor nad izvajanjem predpisov OŠL in drugih aktov, s katerimi OŠL ureja zadeve iz svoje pristojnosti.

Delo OR se načrtuje z letnim planom dela, naloge in območje delovanja redarjev se konkretizirajo z dnevnim/tedenskim planom. Delavnik se prilagaja skladno z varnostno problematiko in naloženimi nalogami ter usmeritvami vodstva občin.

Redarji OR imajo pred nastopom službe odpravo na delo, kjer se določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora posamezni redar opraviti določenega dne. Prav tako se za vsakega posameznega redarja določijo območja nadzora in se jih seznani s posebnostmi na njih. Območja nadzora so razdeljena na rajone, ki zajemajo posamezne sklope ulic ali zaokrožena območja.

6.1. KADROVSKA SESTAVA OBČINSKEGA REDARSTVA

Kadrovska sestava občinskega redarstva je opredeljena z organizacijskim aktom, ki med drugim določa število občinskih redarjev in njihove delovne naloge.

6.2. VODENJE OBČINSKEGA REDARSTVA

Vodja OR je odgovoren za vodenje in nadzorstvo nad delom redarjev. Tako vodi OR, načrtuje, organizira, usklajuje in nadzoruje delo redarjev ter opravlja druge naloge.

Vodja odloča o zadevah iz pristojnosti OR, organizira in koordinira delo PUO ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost in strokovnost dela OR.

Neposredno delo redarjev koordinira koordinatorski delavci OR, ki je neposredno odgovoren vodji OR. S tem je zagotovljena konsistentnost in enotno oblikovanje vodenja OR. Kot koordinatorski delavci prenaša usmeritve za delo neposredno do svojih podrejenih in na ta način operacionalizira delo, tako na terenu, kot tudi v prekrškovnem sistemu dela.

Vodja OR sprejema vhodne dokumente in pošto ter razporeja naloge. Odrejene naloge izvršujejo posamezni delavci glede na problematiko. Po opravljenih nalogah poročajo vodji OR, ki tudi verificira izhodne dokumente in pošto. Vodja lahko izvajanje nekaterih nalog s pooblastilom prenese na koordinatorskega delavca. Ob odsotnosti vodje OR ga nadomešča koordinatorski delavec oz. občinski redar, ki ga pooblasti vodja OR.

6.3 PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA

Pravna podlaga za delovanje občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti redarstev oziroma redarjev, ki so določene v naslednjih predpisih:

- Zakon o občinskem redarstvu - ZORed (Uradni list RS, št. 139/06)
- Zakon o varstvu javnega reda in miru – ZJRM-1 (Uradni list RS, št. 70/06)
- Zakon o pravilih cestnega prometa- ZPrCP (Uradni list RS, št. 82/13– uradno prečiščeno besedilo)
- Zakona o javnih zbiranjih- ZJZ (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakonu o zaščiti živali- ZZZiv (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakon o javnih uslužbencih - ZJU (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF),
- Zakonom o prekrških-ZP-1 (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US),
- Občinski odloki.

Temeljne pristojnosti redarstva določa ZORed, ki ureja uresničevanje pristojnosti občine za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Navedeni zakon tudi določa pogoje za opravljanje nalog PUO redarstva, pooblastila, uniformo, označbe in opremo redarjev ter vsebino in način vodenja evidenc.

6.3.1 Pristojnosti glede na Zakon o občinskem redarstvu (ZORed)

ZORed je torej temeljni sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge redarjev niso določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v 1. odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

Glede na navedeno je OR pristojno:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino in
- vzdrževati javni red in mir.

6.3.2 Pristojnosti glede na Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1)

V ZJRM-1 je v določbi 1. odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v tem zakonu.

Tako lahko OR v skladu z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),
- pisanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen) in
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

6.3.3 Pristojnosti glede na Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)

Pooblastila redarjev na področju cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah določa ZPrCP, ki je uvedel novost in sicer, da postopek z ustavitvijo vozila izvede tudi redar. S tem se je pristojnosti redarstev razširila na neposredno ugotavljanje prekrškov na področju kršitev:

- ravnanja v nasprotju s postavljeno prometno signalizacijo,

- uporabe varnostnega pasu,
- na področju varstva otrok,
- na področju varovanja okolja ter pogojev za opravljanje gospodarske vožnje, ki bodo prispevala k višji ravni varnosti najbolj ranljivih kategorij udeležencev v prometu, hkrati pa bodo prispevala tudi k višji ravni varovanja okolja ter cest.

Skladno z določbo 15. člena ZPrCP lahko redarji OR izvajajo nadzor naslednjih določb tega zakona:

- varstvo okolja,
- odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov,
- izločitev vozila iz prometa in čas trajanja izločitve,
- odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila,
- območje umirjenega prometa in območje za pešce,
- uporaba varnostnega pasu in zaščitne čelade,
- prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanje vozila,
- vožnja z vozilom po cesti,
- vožnja z vozilom na prehodu za pešce,
- najvišje dovoljene hitrosti,
- najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil,
- odpiranje vrat vozila, zapustitev vozila in označitev ustavljenih vozil,
- ustavitev in parkiranje,
- pogoji za nalaganje in razlaganje tovora na cesti,
- pogoji za opravljanje gospodarske vožnje,
- udeležba pešcev v cestnem prometu,
- varstvo otrok,
- prevoz oseb,
- jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu,
- pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu,
- prometna signalizacija in svetlobni prometni zanki.

Občinski redarji izvajajo nadzor hitrosti izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika. Pri nadzoru ostalih nalog zahtevajo od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost.

Udeleženec cestnega prometa mora izročiti redarju zahtevano listino na vpogled.

Pri opravljanju navedenih nalog redarji OR izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi.

6.3.4 Pristojnosti glede na Zakon o prekrških (ZP-1) in Zakon o lokalni samoupravi (ZLS)

Redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter podzakonski akti, v katerem so opredeljena njegova pooblastila. Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZJRM, ZPrCP, ZP-1 in občinskih odlokih lahko

neposredno ugotovimo, da ima redar poseben status. Redar je skladno z določbo 126. člena Kazenskega zakonika¹ in zgoraj navedenimi predpisi, pooblaščen uradna oseba oziroma ima status pooblaščen uradne osebe in hkrati vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz tega statusa. Tudi redarji, ki delajo v OR imajo ob statusu PUO tudi status prekrškovnega organa.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu Zakona o prekrških.² Z vidika redarstva je pomemben tudi Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO)³, ki v prvem odstavku 21. člena opredeljuje določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter v zvezi z organiziranjem komunalno-redarske službe, ki skrbi za red v občini.

6.3.5 Pristojnosti glede na odloke Občine Šk. Loka

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 3/2007, ZP-1-UPB4) v 1. odstavku 3. člena določa, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom lokalne skupnosti. V občini Škofja Loka določajo pristojnosti OR predvsem naslednji pravni akti:

- Odlok o organizaciji in delovnem področju Občinske uprave Občine Škofja Loka (Uradni list RS, št. 8/2007, 69/2012, 11/2013),
- Odlok o občinskih cestah - neuradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 78/1998, 40/2009),

¹ 126. člen KZ: (2) Uradna oseba po tem zakoniku je lahko: 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali regionalnega predstavniškega telesa; 2) oseba, ki pri državnem organu opravlja uradne dolžnosti ali ima uradno funkcijo; 3) druga oseba, ki opravlja določene uradne dolžnosti na podlagi pooblastil, katere ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži; 4) vojaška oseba, ki je kot takšna določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost; 5) oseba, ki v tuji državi na katerikoli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno funkcijo, oziroma drugo uradno dolžnost in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 6) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 7) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali funkcijo.

² 45. člen ZP-1: (1) O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. (2) Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

³ 21. člen ZLS: Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge: – upravlja občinsko premoženje; – omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva; – načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči; – ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj; – v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe; – pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele; – skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja; – ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte; – ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev; – pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju; – pospešuje razvoj športa in rekreacije; – pospešuje kulturnoumetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju; – gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva; – opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami; – organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini; – skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč; – organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč; – organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe; – določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno; – sprejema statut občine in druge splošne akte; – organizira občinsko upravo; – ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

- Odlok o ureditvi cestnega prometa v Občini Škofja Loka (Uradni list RS, št. 2/1997),
- Odlok o ureditvi cestnega prometa - neuradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 40/2009, 41/2011, 47/2012),
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest in kolesarskih poti v Občini Škofja Loka - neuradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 41/2011, 49/2011),
- Odlok o javnem redu in miru v občini Škofja Loka - neuradno prečiščeno besedilo (1,2) (Uradni list RS, št. 20/1991, 27/1991-popr., 63/1993)
- Odlok o občinskih taksah (Ur.l. RS 40/2009).

Nekateri prekrški določeni v navedenih odlokih in pravilniku ter določene pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz njih ter se nanašajo na redarje, so zajete v drugih delih OPV OŠL.

6.4 POGOJI ZA DELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA

Med materialne in druge pogoje za delovanje OR in redarjev lahko uvrščamo prostore OR in opremo, ki jo uporabljajo redarji OR, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 103/2007, 64/2010), ki ju je izdal minister za notranje zadeve ter Pravilnik o uporabi službene uniforme, označbah in opremi občinskih redarjev, ki ga je izdal župan.

6.4.1 Prostori občinskega redarstva

Prostori OR so v stavbi na naslovu Poljanska cesta 2, Škofja Loka.

6.4.2 Oprema občinskega redarstva in redarjev

Opremo občinskih redarjev in njeno uporabo določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/07).

Službena vozila

OR lahko uporablja službena vozila z napisom »OBČINSKO REDARSTVO ŠKOFJA LOKA« in simbol občinskega redarstva. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov morajo biti enako označeni).

OR lahko uporablja tudi motorna kolesa s tem, da se napis in simbol določi na način, kot je določeno za službena vozila.

OR lahko uporablja tudi kolesa z motorjem in kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev OR po navedenem pravilniku o opremi je:

- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje in
- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo,

Osebna oprema redarja

Med osebno opremo redarja se štejejo kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, STOP loparček in žepna svetilka.

Tipizacija oziroma tehnična specifikacija zgoraj navedene osebne opreme za redarja je določena v prilogi, ki je sestavni del Pravilnika o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev.

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

Uniforma redarja

Redar OR mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev) in kolesarski komplet.

Simboli in oznake redarjev

Kot simbol OR se uporablja grb in ime občine Škofja Loka. Simbol OR se nosi na levem rokavu in je izvezen grb Občine Škofja Loka s pripisom »OBČINSKO REDARSTVO ŠKOFJA LOKA«.

Nad levim žepom delov uniforme redarja je dodatni našitek v rumeni barvi z napisom »OBČINSKO REDARSTVO ŠKOFJA LOKA«, nad desnim žepom pa našitek v rumeni barvi s priimkom in začetno črko imena redarja. Velikost našitka in črk je odvisna od vrste oblačila.

Označbe nazivov v obliki položajnih oznak uradnih oseb redarstva se nosijo na epoletah in kot obesek na desnem žepu uniforme. Označbe nazivov so na modri podlagi iz tkanine z izvezenimi znaki zlato rumene barve, velikosti 20 mm. Določene so položajne oznake za vodjo redarstva, položajne oznake za redarja I, redarja II, redarja III in položajna oznaka za redarja pripravnika.

Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba redarstva, torej tudi OR, mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico PUO OR izda župan Občine Škofja Loka ob imenovanju v naziv. PUO mora službeno izkaznico vrniti županu OŠL, če ji preneha delovno razmerje v OR.

Službena izkaznica vsebuje naziv PUO OR, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

6.5 VRSTE IN OBSEG NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Redarstvo ni tipična služba občinske, mestne oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto uradnika občinske oziroma mestne uprave. Redar je PUO (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja.

Ker redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja s področja svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem, verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd.) ter drugim neugodnim delovnim razmeram. Te posledice se odražajo tako v službenem kot privatnem času.

Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in način kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina) s to razliko, da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot navedeni, kar se odraža na pritiskih in drugih oblikah nasilja nad redarjem.

OR izvaja preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

6.5.1 Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih

Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa oziroma zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa OR opravlja predvsem na ta način, da:

- skladno s podpisanim protokolom s PP ŠL ureja in nadzira promet na cestah v občini Škofja Loka in državnih cestah v naselju,

- dosledno izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju s tem, da v primeru zaznanih kršitev ustrezno in zakonito ukrepa,
- dosledno izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju, še zlasti pa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavlja kršitve določb področne zakonodaje o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- opravlja nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo,
- sodeluje v preventivnih akcijah varnosti cestnega, ki so lokalnega ali nacionalnega pomena,
- sodeluje v organih in preventivnih akcijah občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter
- zagotavlja prometno ureditev ob varnostno zahtevnejših prireditvah in praznikih ter skupnih akcijah s policijo oziroma PP ŠL.

6.5.2 Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah OR zagotavlja predvsem:

- s preventivnimi obhodi na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah ter ugotavljanjem vseh tistih ravnanj udeležencev, ki se kažejo predvsem kot kršitve javnega reda in miru, motenje rekreativnih dejavnosti ali kažejo znake kaznivih dejanj oziroma drugih kaznivih ravnanj,
- z ustnim opozarjanjem in opozarjanjem preko sredstev javnega obveščanja o morebitnih nevarnostih in ogrožanjih, če se pojavijo na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah in območjih,
- s stalnim sodelovanjem s policisti in organiziranjem skupnih akcij s policijsko postajo, katerih namen je preventivno delovanje in opozarjanje na kršitve in druge nepravilnosti udeležencev in
- drugimi oblikami delovanja (obveščanjem pristojnih o poškodbah na javnih poteh, o nezakonitih odstranitvah signalizacije ...).

6.5.3 Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine OR zagotavlja na ta način, da:

- v okviru svojih pristojnosti skrbi za preprečevanje ogroženosti in napadov na javno premoženje ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- poskrbi za zaščito sledov in zavarovanje kraja kaznivega dejanja ali drugega kaznivega ravnanja, ter da na ustrezen način o tem ali poškodovanju teh objektov obvesti policijo,
- sodeluje z zasebno varnostnimi službami (lastnimi ali pogodbeno najetimi), ki varujejo zgradbe in druge objekte naravne in kulturne dediščine, saj je njihovo

varovanje obvezno glede na 59. člen Zakona o zasebnem varovanju (2007) in Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja (2008),

- da opravlja druge naloge, s katerimi lahko prispeva k večji varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter
- skladno s podpisanim protokolom s PP ŠL sodeluje s policijo oziroma PP ŠL pri akcijskem in rednem delu varovanja zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

6.5.4 Naloge vzdrževanja javnega reda in miru

Naloge vzdrževanja javnega reda in miru je poleg zagotavljanja varnosti cestnega prometa ena izmed osrednjih in pomembnejših nalog vseh redarstev v Republiki Sloveniji. Ne nazadnje imajo redarstva in občinski redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, da se morajo aktivno in dejavno vključiti v vse procese in aktivnosti kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru.

Glede na navedeno mora OR na področju izvajanja nalog vzdrževanja javnega reda in miru zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati izvrševanje prekrškov s področja varstva javnega reda in miru in drugih prekrškov, s katerimi se posega v kakovost življenja in dela meščanov Škofje Loke in njihovih obiskovalcev,
- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati tudi druge kršitve javnega reda, s katerimi se znižuje stopnja varnosti javnega prostora oziroma območij Škofje Loke,
- ustrezno ukrepati po ZJRM-1 v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen), beračenja na javnem kraju (9. člen), uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM-1), zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen), zaznave pisanj po objektih (13. člen), zaznav vandalizma (16. člen), zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen), v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen),
- ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena ZJRM-1),
- zagotoviti fizično prisotnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični glede na varnostno oceno ter varnostna tveganja in
- skladno s podpisanim protokolom s PP ŠL sodelovati s policijo oziroma PP ŠL pri preprečevanju kršitev javnega reda in miru in njihovih akcijah na območju Škofje Loke.

OR oziroma redar mora na kraju dogodka zadržati storilca prekrška, če ga je zalotil pri storitvi prekrška. Takšno pridržanje lahko traja do prihoda policije, vendar največ 1 uro.

6.5.5 Naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj

Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov so naloge, s katerimi se preprečuje izvrševanje kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, kamor med drugim sodijo tudi prekrški ter kršitve finančnih, davčnih in drugih predpisov.

OR mora na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj ter kriminalnih pojavov v okviru svojih pristojnosti zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati kazniva dejanja in druga kazniva ravnanja ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v Škofji Loki,
- zagotoviti fizično prisotnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika izvrševanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in glede na varnostno oceno na področju preprečevanja kaznivih dejanj v OŠL in
- skladno s podpisanim protokolom s PP ŠL sodelovati s policijo oziroma PP ŠL in drugimi organi pri akcijah in drugih organiziranih oblikah preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, kakor tudi sodelovati z navedenimi organi in službami pri rednem opravljanju redarskih nalog.

Poleg navedenega pa imajo redarji OR na področju preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj še naslednji dve obveznosti:

- redar sme oziroma »mora« na kraju kaznivega dejanja zadržati storilca kaznivega dejanja, ki ga je zalotil pri storitvi kaznivega dejanja in sicer do prihoda policije, vendar največ eno uro;
- redar je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo (lahko tudi državno tožilstvo), če pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je že izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog.

6.5.6 Naloge na področju varstva okolja

Varstvo okolja je zelo široko področje, v katerega je mogoče posegati z bagatelnimi dejanji in ravnanji, ki so varnostno manj problematična, lahko pa tudi s hujšimi oblikami takšnih ravnanj (množična naklepna poškodovanja, vandalizem, požigi ...), največkrat pa se v okolje posega zaradi nastalih izrednih dogodkov kot so naravne nesreče (potresi, poplave, požari ...), prometne nesreče z »ekološkimi posledicami«, onesnaževanje okolja, poškodovanje zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter drugo.

Glede na navedeno mora OR na področju varstva okolja zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati vse možne oblike poseganja v okolje ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v OŠL,

- zagotoviti fizično prisotnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika varstva okolja in tistih mestih, kjer pogosteje prihaja do nezakonitega in nedopustnega poseganja v okolje,
- storiti vse potrebno v okviru svojih pristojnosti za zmanjševanje posledic (škod, poškodb in izgub) nastalih zaradi naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov,
- skladno s podpisanim protokolom s PP ŠL sodelovati s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami in drugimi organi pristojnimi za varstvo okolja pri akcijah in drugih organiziranih oblikah zagotavljanja varstva okolja, kakor tudi sodelovati z navedenimi organi in službami pri rednem opravljanju redarskih nalog in
- opravljati druge naloge na področju varstva okolja, s katerimi se dviguje stopnja varnosti na javnih prostorih in območjih Škofje Loke.

6.5.7 Naloge občinskega redarstva po odlokih Občine Škofja Loka

Naloge redarjev OR so določene predvsem v naslednjih občinskih predpisih:

- Odlok o organizaciji in delovnem področju Občinske uprave Občine Škofja Loka (Uradni list RS, št. 8/2007, 69/2012, 11/2013),
- Odlok o občinskih cestah - neuradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 78/1998, 40/2009),
- Odlok o ureditvi cestnega prometa v Občini Škofja Loka (Uradni list RS, št. 2/1997),
- Odlok o ureditvi cestnega prometa - neuradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 40/2009, 41/2011, 47/2012),
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest in kolesarskih poti v Občini Škofja Loka - neuradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 41/2011, 49/2011),
- Odlok o javnem redu in miru v občini Škofja Loka - neuradno prečiščeno besedilo (1,2) (Uradni list RS, št. 20/1991, 27/1991-popr., 63/1993)

6.5.7.1 Izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih v Občini Škofja Loka

OR opravlja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili in izvaja ukrepe, za katere je z zakonom o varnosti cestnega prometa in drugimi zakoni pooblaščen, ter ukrepe, ki so določeni z občinskimi odloki in drugimi občinskimi predpisi.

Občinski redarji so pooblaščené uradne osebe, ki sistematično opravljajo nadzor nad izvajanjem predpisov, navedenih v prejšnjem odstavku in drugih predpisov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji OR skladno s podpisanim protokolom sodelujejo s Policijsko postajo Škofja Loka in drugimi organi in službami OŠL.

Zakon o cestah daje redarstvu neposredno pooblastilo za izvajanje nadzora mirujočega prometa lokalni skupnosti. Glede na navedeno OR izvaja nadzor nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili in izreka mandatne kazni v primeru kadar je vozilo ustavljeno ali parkirano v nasprotju z določili Zakona o pravilih cestnega prometa :

- na prehodu za pešce in v razdalji, manjši od 5 m pred prehodom,
- na kolesarski stezi, kolesarski poti, pločniku, pešpoti ali kolesarskem pasu,
- na železniškem prehodu ali manj kot 15 m od prehoda oziroma proge,
- v križišču in v razdalji manjši od 5 m od najbližjega prečnega roba vozišča,
- v predoru, podvozu, galeriji, na mostu in nadvozu,
- na označenem avtobusnem postajališču na vozišču ali manj kot 15 m od njega, je pa dovoljena ustavitev na postajališču izven vozišča, če s tem ni oviran avtobusni promet,
- na ozkem in nepreglednem odseku ceste (ovinku, pod klancem), če drugo vozilo ne bi moglo varno voziti mimo,
- na delu ceste, kjer bi bil prost prehod med ustavljenim oziroma parkiranim vozilom in nepretrgano vzdolžno črto na vozišču ali nasprotnim robom vozišča ali kakšno drugo oviro na cesti širok manj kot 3 m,
- na pospeševalnem, zaviralnem, prehitevalnem in odstavnem pasu,
- na mestu, na katerem bi vozilo zakrivalo postavljeni prometni znak ali napravo, ki daje svetlobne ali zvočne signale,
- na vozišču ceste izven naselja,
- na vseh prometnih površinah, ki niso namenjene prometu vozil,
- na mestu, na katerem bi parkirano vozilo onemogočilo vključitev v promet že parkiranemu vozilu,
- na cestah v naselju z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v isto smer,
- na označenem parkirnem prostoru za invalide, razen invalidov iz 49. člena tega zakona,
- na označenih poteh, namenjenih intervencijskim vozilom,
- nad priključkom za vodovodno omrežje (hidrant). Prepoved iz te točke mora biti označena s predpisano prometno signalizacijo in
- v območju umirjenega prometa, razen kjer je izrecno dovoljeno s predpisano signalizacijo in v območju za pešce.

6.5.7.2 Naloge občinskega redarstva na področju dinamičnega prometa

ZPrCP je na področju dinamičnega oziroma gibajočega prometa vnesel korenite spremembe glede pristojnosti redarjev.

Pri tem sta najpomembnejši dve pristojnosti redarjev, torej tudi redarjev OR in sicer:

- da lahko urejajo in nadzirajo promet na cestah OŠL in državnih cestah v naselju ter
- da lahko opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji OR po potrebi sodelujejo s posameznimi policijskimi postajami in drugimi organi in službami OŠL.

6.5.7.3 Prostorski obseg izvajanja nalog občinskega redarstva

Z realnim pogledom na prostorsko zaokroženost OŠL in s predpostavko, da je intenziteta nadzora, v povezavi s frekvenco dogodkov na posameznih območjih, z odredbo o določitvi območij za pešce in odredbo o določitvi javnih parkirnih površin, namenjenih parkiranju vozil stanovalcem s stalnim bivališčem na območju za pešce, so za izhodišče določevanja prostorskega obsega dela v prvi fazi določena le območja v centru mesta in šele na podlagi ugotavljanja, sporočanja ter zbiranja obvestil, bo prostorski obseg dela vezan tudi na okolico OŠL.

Takšno odločitev utemeljujejo tudi uradni podatki o obsegu dela na nekaterih področjih Škofje Loke, kar je razvidno iz Ocene varnostnih razmer na območju OŠL.

6.5.7.4 Naloge občinskega redarstva povezane z drugimi področji dela

Pri nalogah OR, ki so povezane z drugimi področji dela, gre za preprečevanje kršitev predpisov, za katere izvajanje in nadzorovanje ni pristojno OR. Ne glede na to pa gre za kršitve predpisov, ko lahko OR s preventivnimi in drugimi oblikami izvajanja nalog, v okviru svojih pristojnosti, ukrepa tako, da kršilce opozarja na kršitve in o tem obvešča pristojne lokalne in državne organe ter službe.

V to kategorijo predpisov sodijo tisti zakonski in podzakonski predpisi, za katere izvrševanje so pristojni drugi organi in službe, OR pa lahko ob kršitvah teh predpisov izreka opozorila in podatke o kršitvah in kršilcih sporoča pristojnim organom in službam, ki lahko kasneje ustrezno ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi ter vplivajo na preprečevanje oziroma odpravljanje takšnih kršitev.

6.5.7.5 Logistične in druge naloge občinskega redarstva

V okviru vrste in obsega nalog OR so bile do sedaj predstavljene predvsem operativne naloge OR in naloge redarjev oziroma PUO OR.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehote zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje obdelave ne predstavljajo nikakršne vrednosti ali pomena. Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja OR ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam kjer se posega v kakovost življenja in dela v Občini Škofja Loka.

Prav zaradi tega je v OR v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna logistična podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek

kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, OR pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev Občine Škofja Loka in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev OŠL je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kakovostno in učinkovito delo OR, seveda v skladu z razvojem informacijskih in drugih tehnologij v svetu.

6.6 NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL REDARJA OBČINSKEGA REDARSTVA

6.6.1 Splošno

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnosti, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih mora tudi uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

Pri izvajanju zakonskih pooblastil je potrebno upoštevati načela, ki opredeljujejo kdaj in pod kakšnimi pogoji jih je dovoljeno izvajati. Sama načela uporabe pooblastil so, poleg njihove zakonske določitve in pogojev uporabe, temelj za ugotavljanje upravičenosti njihove uporabe.

Posamezna načela za uporabo prisilnih sredstev so:

- načelo zakonitosti,
- načelo legitimnosti oziroma upravičenost,
- načelo strokovnosti,
- načelo humanega ravnanja,
- načelo sorazmernosti in
- načelo imunitete.

V ZORed so določena tista pooblastila, s katerimi je redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine. Glede na predpise lahko redarji uporabljajo naslednja pooblastila:

- opozorilo,
- ustno odredbo,
- ugotavljajo istovetnost,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

V ZP-1 so določena pooblastila redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jim dajejo tudi drugi (specialni) zakoni. Tako lahko med pooblastila redarjev na določen način štejemo predvsem naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb Zakona o pravilih cestnega prometa v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- zahtevajo od voznika motornega vozila voziško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost,
- uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti z zakonom in podzakonskimi akti.

6.6.2 Opozorilo

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13 in 23/15- popr.; v nadaljnjem besedilu ZNPPol) in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

ZNPPol v 38. členu, da policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike, posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo opozorilo ločiti od pooblastila ukaz, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko redar pooblastilo opozorilo uporabi v primerih, ko osebo v

postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-1, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

6.6.3 Ustna odredba

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom „ukazovanja“, ki ga imajo policisti na podlagi določb 34. člena Zakona o policiji (ZPol), ki določa, da z ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

6.6.4 Ugotavljanje istovetnosti

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje ali za katero se misli, da je. To opravilo je v policiji znano kot legitimiranje, to pa je uradno dejanje, s katerim policisti, smiselno pa tudi redarji, ugotavljajo istovetnost in osebne podatke svojih oseb v postopku.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti redarju zahtevano listino na vpogled.

6.6.5 Varnostni pregled osebe

ZORed v 10. členu odloča, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda, uporabljajo določbe ZNPPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, morajo redarji pri izvajanju pooblastila „varnostni pregled“ poznati vsebino enakega pooblastila iz ZNPPol, ki v 51. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samo poškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZNPPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila pregleda in varnostnega pregleda določen v 13. in 14. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih (Uradni list RS, št. 16/14) pooblastilih, ki določa:

- Pri podrobnejšem varnostnem pregledu sme policist zahtevati od osebe, da postopoma sleče posamezna vrhnja oblačila, če zaradi specifičnosti oblačil z otipom ni mogoče zaznati oziroma odkriti orožja, nevarnih predmetov ali snovi, ki bi jih oseba lahko imela v vrhnjih ali spodnjih delih oblačil. Pri tem od osebe ne sme zahtevati, da sleče tudi spodnje perilo.
- Pri pregledu osebe je izvedba omejena na tiste dele oblačil, stvari ali prevoznega sredstva, za katere na podlagi neposredne zaznave policista

obstaja velika verjetnost, da se v njih nahajajo predmeti, ki jih je skladno z zakonom treba zaseči.

Tako kot je to določeno v ZNPPol, se varnostni pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samega sebe. Pregled osebe pa se opravi takrat, ko obstaja velika verjetnost, da ima oseba pri sebi predmete, ki jih je skladno z zakonom treba zaseči.

6.6.6 Zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja. V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdalj eno uro.

Ukrep je podoben policijskemu ukrepu omejitve gibanja na določenem prostoru, ki pomeni prepoved zapustitve določenega prostora oziroma območja do prihoda policije. Tudi s tem ukrepom se posega v človekove pravice in temeljne svoboščine kot smo omenili pri drugih ukrepih. Ukrep zadržanja oseb do prihoda policije lahko izvršijo redarji proti storilcu prekrška in proti osebi, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca, do prihoda policije. Takšna dikcija je povzeta po Zakonu o kazenskem postopku, ki določa, da tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, sme vsakdo vzeti prostost s tem, da ga mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku oziroma policiji.

Po ZORed sme redar zadržati do prihoda policije le tistega, ki ga zaloti pri storitvi prekrška ali pri izvrševanju kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšno zadržanje sme, glede na 13. člen ZORed, trajati najdalj eno uro. S tem zakonodajalec ne zavezuje le redarja, temveč tudi policijo, da le-ta storilca tudi prevzame čim prej. Zalotitev redarja pomeni tudi zasledovanje osebe, če ta ob zalotitvi pobegne s kraja, kjer je bila zalotena, do kraja, na katerem ji redar pobeg onemogoči in jo od tega trenutka dalje zadrži do prihoda policije.

V vseh drugih primerih, ko storilec izvrši kaznivo dejanje oziroma kaznivo ravnanje ali kako drugače ogroža varnost ljudi ali premoženja, sme redar ukrepati v skladu z zakonom in uporabiti druge ukrepe, ki jih ima na voljo, seveda le v skladu z zakonom in če so izpolnjeni vsi pogoji.

Ob zadržanju osebe do prihoda policije mora redar ugotoviti njeno istovetnost in pridobiti podatke o zadržani osebi in sicer:

- osebno ime, rojstne podatke, naslov stalnega ali začasnega prebivališča zadržane osebe,
- razlog zadržanja,
- čas in kraj zadržanja,
- čas obveščanja policije in čas predaje zadržane osebe policiji,

- morebitne telesne poškodbe in uporabo sredstev za vklepanje.

Če so podani razlogi, zaradi katerih redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe ali bi bilo nevarno, da na kraju zadržanja ugotavlja istovetnost zadržane osebe, sme redar z ugotavljanjem istovetnosti in pridobivanjem zgoraj navedenih podatkov počakati do prihoda policije.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno omeniti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi se zagotovila jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja je nujno, da se ga poveže s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero se storilcu jasno pove oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14) določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost se mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ni mogoče storiti, pa je potrebno o tem takoj obvestiti nekoga od teh organov.

6.6.7 Zaseg predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti

ZORed določa, da imajo redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZNPPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZNPPol v 54. členu določa, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti določeno v 17., 18., 19. in 20. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih (Uradni list RS, št. 16/14), ki določajo naslednje:

- Če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama izroči predmet, ki ga je treba zaseči, sicer predmet v skladu s pravili stroke odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje, predmet pa zaseže policist.
- V listino o zasegu predmetov policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, pravno podlago zasega, kdo je predmet zasegel in natančen opis predmeta. Opis vsebuje vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov. Listino podpišeta policist in oseba, ki ji je bil predmet zasežen.

- Če se po zasegu predmetov ugotovi, da je treba na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opraviti drugo kriminalističnotehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred vrnitvijo ali izročitvijo predmeta pristojnemu organu.
- Če je treba predmet vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi, jo policist o tem obvesti in jo pozove, naj predmete prevzame v policijski enoti, praviloma v kraju njenega prebivališča, hkrati pa jo opozori na možnost, da se ji predmeti na njeno željo lahko dostavijo tudi na dom, če prebiva na območju Republike Slovenije.
- Policist o vrnitvi predmeta izda potrdilo, ki ga podpiše tudi oseba, ki se ji predmet vrača. Če oseba prevzema noče podpisati, policist to zabeleži v potrdilu.
- Če je oseba nedvoumno izrazila voljo, da predmeta ne želi več imeti v lasti, policist ravna v skladu s predpisi, ki urejajo stvarnopravna razmerja.
- Policijska enota zasežene predmete hrani v posebnem prostoru, do katerega je dostop omejen. V drugem uradnem prostoru sme hraniti zasežene predmete le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je onemogočen dostop.
- Policijska enota o zaseženih predmetih vodi razvid, ki vsebuje naslednje podatke:
 - datum in ura zasega,
 - opis zaseženih predmetov,
 - osebno ime osebe, ki ji je bil predmet zasežen,
 - pravna podlaga zasega,
 - osebno ime policista, ki je opravil zaseg,
 - ravnanje z zaseženimi predmeti.
- Na predmetih morajo biti naslednji podatki:
 - komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen,
 - kdo ga je zasegel in
 - podatki o predmetu.
- Policijska enota sme na podlagi sklenjene pogodbe hraniti zasežene predmete tudi pri drugih subjektih.
- Uničenje zaseženih predmetov se opravi pod nadzorom komisije, ki jo imenuje generalni direktor policije ali direktor policijske uprave. V komisijah lahko sodelujejo tudi zunanji člani.
- Uničenje predmetov se opravi na način, ki ga določi komisija, glede na posebnosti predmetov.
- O uničenju se sestavi zapisnik, ki ga potrdi komisija.
- Stroški uničenja predmetov, zaseženih na podlagi zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, bremenijo policijo.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last, ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave,

gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

Tudi z zakonom, ki določa prekršek, se sme določiti odvzem predmetov. Pri odvzemu predmetov po navedenih zakonih morajo biti redarji še posebej pozorni na to, kakšni pogoji so določeni za odvzem. Bistveno je, kaj je določeno. Ali se morajo, ali se lahko odvzamejo oziroma zasežejo.

ZJRM-1 določa, da lahko redar zaseže brez odločbe pristojnega organa aceten (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

6.7 NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

6.7.1 Splošno

ZORed v 1. odstavku 10. člena določa, da ima redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če ZORed ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z ZORed zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

6.7.2 Uporaba fizične sile

Fizična sila je, glede na ZORed, skrajni ukrep redarja, ki ga lahko uporabi le, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada. Kot je razvidno, je pogoj za uporabo fizične sile zelo natančno opredeljen, zakon pa ne opredeljuje kaj sodi v okvir uporabe fizične sile. To opredeljuje Pravilnik o policijskih pooblastilih (Uradni list RS, št. 16/14), ki določa, da sme policist uporabiti fizično silo v obliki strokovnih prijemov, udarcev in metov ter drugih posamičnih ali skupinskih prijemov, kot je na primer dvigovanje ali prenos oseb s kraja, na katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja, potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Glede na navedeno in določilo 10. člena ZORed, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabijo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, se za uporabo fizične sile štejejo:

- **strokovni prijemi** so prijemi, povzeti iz nekaterih borilnih veščin, predvsem aikida, in se opirajo na tehniko vzvodov. Ti vzvodi se lahko izvajajo na različnih delih človeškega telesa, najpogosteje na zapestju, rokah in komolcu. Med strokovne prijeme uvrščamo tudi različne tehnike davljenja ter druge prijeme;
- **strokovni meti**, so povzeti predvsem iz tehnik metov, ki se uporabljajo pri borilni veščini judo. Vsa tehnika je grajena na principu, da se nasprotnikovo telo spravi iz ravnotežja in se ga nato s pomočjo svojega telesa vrže na tla. Pri tem se uporabljajo različni deli telesa, po tem so praviloma tudi poimenovani posamezni meti, kot so: ročni meti, nožni meti, bočni meti, meti na stran itd. Strokovne mete uvrščamo med najhujšo uporabo fizične sile, saj se pri tem vrže nasprotnika na tla, pri tem pa lahko pride do različnih, tudi zelo hudih poškodb;
- **strokovni udarci** so udarci, ki so prevzeti iz borilne veščine karate. Ločuje se predvsem udarce z roko, udarce z robom dlani, udarce z glavo in udarce z nogo. Z udarci se udarja v različne dele telesa, vendar se ne sme udarjati v tiste dele telesa, pri katerih se lahko telo hudo poškoduje (glava, vrat, predel srca, hrbtenica in druge vitalne dele telesa). Strokovni udarec je hujša oblika fizične sile kot strokovni prijemi in lažja oblika od strokovnih metov, saj je mogoče strokovne udarce ustrezno kontrolirati, kar je pri strokovnih metih težko. Bistvo strokovnosti udarca je kontrola moči, hitrosti in smeri udarca;
- **drugi posamični ali skupinski prijemi** so primeri dvigovanja ali prenosa oseb s kraja, na katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja ter potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Pri fizični sili je potrebno poudariti, da se sme fizična sila uporabiti samo strokovno. To seveda pomeni, da morajo biti redarji za to ustrezno usposobljeni in izurjeni. O uporabi fizične sile zato ni mogoče govoriti pri nestrokovnih udarcih, klofutah, brcah in podobnem. Dejstvo je, da zakonodajalec uvršča redarje med tiste osebe, ki smejo pri opravljanju svojih nalog uporabiti tudi silo, torej fizično silo. To je dopustno le nekaterim, ki jih mora zakon vselej izrecno določiti, kar pomeni, da se tisti, proti kateremu redar uporabi fizično silo, zoper to silo ne sme upreti oziroma upirati. Torej se nima pravice sklicevati na silobran, da se brani, da odvrča protipravni napad, ker fizična sila, ki jo uporabi redar, ni protipravni napad, ni protipravno dejanje, temveč pravno oziroma zakonito dejanje oziroma ravnanje redarja.

Redar ima torej pravico, da uporabi fizično silo z namenom, da zagotovi izvršitev svoje naloge oziroma ukrepa, ki ga je dolžan izvršiti. Pri tem gre v prvi vrsti za uporabo fizične sile, ki jo poznamo kot prisilno sredstvo, ki ga sme uporabiti policist. Ob dosledni uporabi pravil, ki veljajo za policiste, bi to pomenilo, da morajo tudi redarji najprej uporabiti strokovne prijeme, nato strokovne mete in strokovne udarce. To za redarja pomeni, da mora, če je glede na okoliščine dopustno uporabiti različne

oblike fizične sile, uporabiti najprej strokovni prijem in šele, ko ugotovi, da s strokovnimi prijemi ne bo dosegel zakonitega namena, lahko uporabi strokovne udarce in mete. To seveda velja samo takrat, ko redar uporabi fizično silo zato, da odvrne od sebe ali koga drugega istočasni protipravni napad.

Pred uporabo fizične sile mora redar skrbno in preudarno oceniti okoliščine in razloge za njeno uporabo ter opozoriti osebo, da se z upoštevanjem njegovih zahtev izogne posledicam. Tako bo v konkretnem primeru redar izrekel opozorilo na primer na naslednji način: zahtevam, da prenehate s kršitvijo javnega reda in miru, ali zahtevam, da prenehate groziti, ali zahtevam, da prenehate z napadom.

Redar je dolžan uporabljati fizično silo tudi tako, da z najmanjšimi posledicami doseže zakoniti namen, z uporabo pa mora prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila fizična sila uporabljena, ali ob ugotovitvi, da zakonitega namena na ta način ni mogoče uresničiti. Če redar pri uporabi fizične sile osebo telesno poškoduje, je dolžan poskrbeti, da takšna oseba čim prej dobi medicinsko pomoč, o tem pa mora obvestiti vodjo OR OŠL in ravnati v skladu s 16. členom ZORed.

6.7.3 Sredstva za vklepanje in vezanje

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko redar v skladu z 2. odstavkom 14. člena ZORed uporabiti zoper osebo, ki jo sme v skladu s tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da se osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje redarja zavezuje, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito ter strokovno. Ta ukrep je časovno omejen do prihoda policije in na omejitve, da ne sme trajati več kot dve uri.

Med sredstva za vklepanje in vezanje lahko pri policistih štejemo lisice, plastično zatego, vrvico in druga primerna sredstva. Uporaba drugih primernih sredstev za vezanje je načeloma dovoljena samo, če policist nima pri sebi katerega od naštetih sredstev za vklepanje in vezanje. Druga sredstva, primerna za vezanje, so lahko hlačni ali drugi pas, kravata, primerne čvrste in raztegljive nogavice, čvrste in močne vezalke, gumijasti trak ali lepilni trak in druga primerna sredstva. Pri uporabi vseh sredstev za vklepanje in vezanje velja osnovno načelo, da je potrebno, kolikor je le mogoče, spoštovati človekovo dostojanstvo.

Redar mora paziti na to, da osebam, ki jih vklene ali zveže, ne prizadene nepotrebnih poškodb, predvsem pa mora paziti na to, da ne zaustavlja pretoka (cirkulacije) krvi na okončinah, kjer izvaja vklepanje oziroma »vezanje«. Ob uporabi teh sredstev mora redar napisati poročilo o uporabi sredstev za vklepanje ali vezanje in ga predložiti vodji OR.

6.7.4 Plinski razpršilec

Ob upoštevanju določb 10. člena ZORed, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe Zakona o policiji, ki

v zvezi navedenega prisilnega sredstva določajo, da lahko plinski razpršilec policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, priversti ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.

Za redarja pa ZORed v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se s pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi zoper katero se ga uporablja. Pred uporabo plinskega razpršilca mora redar osebo na ustrezen način opozoriti, če to okoliščine dopuščajo.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi mere varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora redar pred njihovo uporabo prepričati na kakšni osnovi deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzalnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljnate smole iz kajenske in drugih vrst pekoče paprike (t.i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, solzenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi navedenih učinkov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je pred tem izvajal. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in mu nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči z hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca preneha delovati po približno 30 minutah, v kolikor se oči spira z vodo. Oči se izpira izključno s čisto vodo.

6.7.5 Obveščanje o zadržanju in uporabi prisilnih sredstev

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji OR oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,

- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba zoper katero je redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja OR dolžan takoj obvestiti župana Občine Škofja Loka. V tem obvestilu mora vodja OR navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja redarja OR.

6.7.6 Ocenjevanje uporabe prisilnih sredstev

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja redarja vodja OR. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan OŠL oz. župan, na katerem območju je bila uporabljena sila. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko, komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj OR. V komisiji morajo biti direktor občinske uprave, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo OR, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih OR kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, da je takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

6.7.7 Odločanje o pritožbah zoper postopek redarjev

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu Občine Škofja Loka. Glede na ZORed mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

6.7.8 Disciplinska in druga odgovornost redarjev

Pri svojem delu so redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z ZORed ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

6.8 SISTEM DELA OBČINSKEGA REDARSTVA

6.8.1 Razpored in odprava na delo

Delo OR se načrtuje z mesečnim in tedenskim razporedom dela. V slednjem se konkretizira posamezne naloge redarja in območje njihovega delovanja.

Redar ima pred nastopom službe odpravo na delo in sicer se na odpravi določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora opraviti določenega dne. Prav tako se redarju določijo območja nadzora in se ga seznani s posebnostmi na njih. Območja nadzora so lahko razdeljena na cone, ki zajemajo posamezne sklope ulic ali zaokrožena območja.

Način dela redarja je tudi intervencijski, kar pomeni, da reagira na podlagi obvestil občanov in pristojnih organov in služb, kjer gre predvsem za izvajanje konkretnih pooblastil, ki jih ima redar. Seveda pa redar izvajajo svoje naloge na podlagi delovnih nalog in lastne zaznave kršitev za katere so pristojni. Prav slednje pa se največkrat nanaša na izdajanje obvestil o prekršku.

6.8.2 Naloge v zvezi s prekrškovnim postopkom

Naloge v zvezi s prekrškovnim postopkom so vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (odločbe, sklepi, pozivi, ipd) in vodenje predpisanih evidenc o izrečenih ukrepih v zvezi s prekrškovnim postopkom.

6.9. SODELOVANJE IN KOMUNIKACIJA

Za uskladitev OPV ter za sodelovanje občinskega redarstva in policije skrbijo župan in vodja organizacijske enote policije, ki je pristojna za območje občine (drugi odstavek 7. člena ZORed).

Zgoraj opredeljena določba pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda in miru, občinsko redarstvo in policija nujno sodelovati. Zato mora biti vzpostavljena med obema organoma ustrezna komunikacija.

Komunikacija mora potekati na več nivojih:

a) komunikacija na lokalnem nivoju:

- komunikacija znotraj redarske službe,
- komunikacija med redarsko službo in občinskimi organi,
- komunikacija med redarsko službo in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- komunikacija med občinskimi redarstvi sosednjih občin in drugimi redarstvi,
- komunikacija med redarsko službo in Policijo,
- komunikacija med redarsko službo in inšpekcijami,
- komunikacija med redarsko službo in zasebnimi varnostnimi podjetji,
- komunikacija med redarsko službo in ostalimi službami (zaščita in reševanje, gasilci, itn.).

b) komunikacija z državnim nivojem:

- komunikacija med redarsko službo in ministrstvi (Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Ministrstvo, pristojno za promet).

Sodelovanje in komunikacija predvsem pomenita, da občinska redarska služba pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo skupnih akcij, analizira skupno varnostno in drugo problematiko, ipd.

6.9.1 Sodelovanje s Policijsko postajo Škofja Loka

OR že po naravi dela ter glede na svoja pooblastila in obseg nalog sodeluje s Policijsko postajo Škofja Loka, ki deluje na območju občine Škofja Loka. To sodelovanje je nujno potrebno tudi zaradi celovitega zagotavljanja varnosti na območju občine Škofja Loka.

Prav zaradi tega je skrb za varnost in kakovost življenja ter dela občanov in skrb za dvig stopnje varnosti javnega prostora v mestu tako pomembna, da je na področju zagotavljanja varnosti nujno potrebno usklajeno delovanje vseh varnostnih subjektov, ki v občini Škofja Loka skrbijo za javno varnost in javni red. V ta namen je priloga Občinskega programa varnosti Občine Škofja Loka tudi pisni dogovor o sodelovanju med Občino Škofja Loka in Policijsko postajo Škofja Loka (protokol).

Sodelovanje s Policijsko postajo Škofja Loka in sodelovanje s policisti na terenu je opredeljeno v 6.5 tega dokumenta, v katerem so naloge OR opredeljene glede na vrsto in obseg nalog. Pri tem je sodelovanje s PP Škofja Loka (policisti) opredeljeno zelo konkretno po posameznih vsebinskih področjih in sicer za:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,
- naloge na področju varstva okolja in
- za druge naloge OR.

Pri tem je v navedenem poglavju sodelovanje opredeljeno tudi prostorsko (v naseljih, javnih poteh, zgradbah in objektih naravne in kulturne dediščine ...) in časovno (prazniki, vnaprej planirane velike prireditve, ob planiranih akcijah s policijo ...). Časovno in prostorsko sodelovanje pa se planira tudi sprotno, glede na varnostne potrebe, izhajajoče iz konkretnih varnostnih razmer.

6.9.2 Sodelovanje z občinskimi redarji sosednjih občin

ZORed in drugi predpisi, ki redarstvom ter redarjem določajo pravice in dolžnosti oziroma pooblastila ter jim nalagajo določene obveznosti temeljijo na predpostavki, da je zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine, ne le skrb redarstva in drugih organov in služb občine, temveč tudi države s svojimi organi in službami.

Prav zaradi tega je zakon zelo jassen glede razmejevanja pristojnosti med redarstvi in drugimi državnimi in lokalnimi organi ter službami, ki v okviru svojih pristojnosti izvajajo varnostne naloge. Zato so tudi v Občinskem programu varnosti OŠL zajeti določeni dogovori o sodelovanju med navedenimi organi.

Zelo pomembno pa je sodelovanje OR z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin. To sodelovanje je izredno pomembno pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda, saj ogrožanje varnosti ljudi in premoženja, varnosti cestnega prometa, varnosti javnega reda in miru ter varnosti drugih vrednot, ne pozna državnih meja, kaj šele občinskih meja.

Zato je zelo pomembno, da sosednje občine in OŠL samostojno in preko OR vzpostavi takšno sodelovanje med občinami in redarstvi, ki zagotavljajo uspešno zoperstavljanje vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na tem širšem območju in na mejnih območjih občin. To sodelovanje mora temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

Ne glede na navedeno bo OR sprejelo pisni dogovor o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin.

6.9.3 Sodelovanje z operativno komunikacijskim centrom in regijskim centrom za obveščanje

V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami sta pristojna organa Občine Škofja Loka, na področju zaščite, reševanja in pomoči župan OŠL in poveljnik civilne zaščite OŠL.

Veljavni način obveščanja organov OŠL ob naravnih in drugih nesrečah je tak, da mora tisti, ki obvešča Regijski center za obveščanje, Operativno komunikacijski center in druge, obvestilo predati Službi za zaščito in reševanje OU OŠL. S predajo obvestila osebi na Službi za zaščito in reševanje se šteje, da so obveščeni pristojni organi OŠL (tudi OR) v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Službi za zaščito in reševanje v nadaljevanju izvede aktivnosti v skladu svojimi pristojnostmi in po presoji obvešča poveljnika civilne zaščite OŠL in župana OŠL (direktorja OU OŠL in vodjo OR).

Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo OU OŠL je praviloma potrebno obvestiti o vseh požarih in drugih nesrečah, pri katerih:

- je potrebno posredovanje treh ali več enot javnih gasilskih služb,
- je ali bi utegnil biti potreben umik ljudi iz objekta,
- je prišlo do poškodbe pripadnika katerekoli reševalne službe,
- je potrebna evakuacija in namestitvev ljudi,
- je potrebno zagotavljati osnovne življenjske pogoje,
- je potrebno alarmiranje ogroženih ljudi ali je to bilo izvedeno,
- je požar v javnih objektih (vzgoja, izobraževanje, zdravstvo, uprava, objekti z velikim številom ljudi) in
- v drugih primerih pa, če tako oceni Republiški center za obveščanje ali Gasilska brigada

V primeru dvoma, ali je Službo za zaščito in reševanje OU OŠL potrebno obvestiti ali ne, se obveščanje izvede. S tem, ko je obvestilo predano tej službi, se šteje, da je obveščen pristojni organ Občine Škofja Loka (župan, direktor OU OŠL, vodja OR ...).

6.9.4 Sodelovanje v občinskem sistemu zaščite in reševanja

Osnovno načelo sodelovanja vseh oddelkov in služb Občinske uprave OŠL v sistemu zaščite in reševanja je, da le ti opravljajo enake naloge, kot je to določeno z odlokom o organizaciji in delovnem področju Občinske uprave OŠL. Iz tega izhaja, da mora OR v primeru naravnih in drugih nesreč skrbeti za javno varnost in javni red in sicer:

- vzpostavljati javni red in mir,
- zagotavljati varen in neoviran cestni promet,
- zagotoviti varovanje javnega premoženja in
- sodelovati pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče, takoj po nesreči.

Posebno navodilo za ukrepanje redarjev OR ob izrednih dogodkih je izdelano in je kot priloga OPV OŠL. Prav tako pa je v prilogi tudi Protokol o sodelovanju OR v občinskem sistemu za zaščito in reševanje.

6.9.5 Sodelovanje z zasebno varnostnimi službami

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni

podjetniki posamezniki oziroma zasebno varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z ZZasV-1 in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Zasebno varovanje kot dejavnost se lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in premoženja,
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošilk,
- varovanje javnih zbiranj,
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
- načrtovanje varnostnih sistemov in
- izvajanje sistemov tehničnega varovanja.

Zgoraj našteje dejavnosti, ki so določene glede na osnovne storitve v dejavnosti zasebnega varovanja in so primerljive s tujimi zakonodajami, dejansko predstavljajo temeljne oblike zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrulj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kakovostna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile itd.), lahko varnostniki tudi veliko prispevajo k večji varnosti v občini Škofja Loka. Varnostniki s svojo prisotnostjo ob varovanju pomembnih objektov, zgradb, gospodarskih družb in drugih organov in organizacij, pomembno prispevajo k večji varnosti v Občini Škofja Loka. Ne nazadnje pa zasebno varnostne službe varujejo tudi pomembne objekte občine Škofja Loka in objekte, ki so v upravljanju Občine Škofja Loka.

Seveda pa poteka sodelovanje tudi na klasični način tako, da zasebni varnostniki o zaznavah ogrožanj javne varnosti in javnega reda na območju občine Škofja Loka, pravočasno obveščajo OR, po potrebi pa tudi policijo. Obveščanje o kršitvah oziroma o sumih kršitev pa se bo največkrat nanašalo na kršitve, ki so v pristojnosti redarjev.

Seveda pa lahko zasebni varnostniki ukrepajo tudi samostojno izven njihovega varovanega območja v smislu »državlanske aretacija« - odvzem prostosti pri zalotitvi oseb pri storitvi hujših kaznivih dejanj za katere se storilec preganja po uradni dolžnosti (160. člen ZKP).

Med OR in zasebno varnostnimi službami, ki delujejo na območju občine Škofja Loka se sklene pisni dogovor o medsebojnem sodelovanju in neposrednem operativnem sodelovanju med občinskimi redarji in varnostniki zasebnih varnostnih služb.

6.10 STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje v skladu z 8. členom ZORed Ministrstvo za notranje zadeve.

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti, tudi za OPV OŠL, daje Ministrstvo za notranje zadeve na naslednjih segmentih priprave in izvajanja občinskega programa varnosti:

- usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb občine Škofja Loka,
- usklajevanje občinskih odlokov z novim zakonom,
- uporaba prisilnih sredstev,
- sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,
- strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev,
- vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- opozarjanje na napake in pomanjkljivosti,
- načini nadziranja občinskega redarstva.

Navedena strokovna pomoč se lahko realizira v obliki strokovnih predavanj ter odgovorov na ustna vprašanja in v obliki strokovnih pregledov občinskih programov varnosti.

Ob tem ZORed v 7. členu določa tudi uskladitev občinskih programov s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini. V 2. odstavku istega člena pa je določeno, da za uskladitev občinskih programov ter za zagotovitev rednega medsebojnega sodelovanja občinskega redarstva in policije, skrbijo župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine. To pomeni, da sta v občini Škofja Loka za to področje dejavnosti pristojna župan in komandir Policijske postaje Škofja Loka.

V operativnem smislu pa to pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v občini Škofja Loka sodelovati OR in PP Škofja Loka. Zato mora biti med obema organoma vzpostavljena ustrezna komunikacija. Tako mora komunikacija potekati na:

lokalnem nivoju:

- komunikacija znotraj OR,
- komunikacija med OR in občinskimi organi in službami,
- komunikacija med OR in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- komunikacija med OR in sosednjimi ter drugimi redarstvi,
- komunikacija med OR in Policijsko postajo Škofja Loka,
- komunikacija med OR in inšpekcijami,
- komunikacija med OR in zasebno varnostnimi službami in
- komunikacija med OR in ostalimi službami (zaščita in reševanje, gasilske službe ...) in

državnim nivoju:

- komunikacija med OR in ministrstvi (Ministrstvo za notranje zadeve, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Ministrstvo za promet).

Sodelovanje in komunikacija pomenita predvsem to, da OR pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo akcij, analizira skupno varnostno problematiko in drugo problematiko ter podobno.

6.11 ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC

V OR administracija in pooblaščené uradne osebe vodijo evidence, ki jih predpisuje zakonodaja. Evidence se vodijo v elektronski obliki v informacijskem sistemu OR in sicer:

- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu (po sprejemu OPV) in
- evidence po Zakonu o prekrških (vpisniki).

6.12 INFORMACIJSKI SISTEM OBČINSKEGA REDARSTVA

OR uporablja pri svojem delovanju dva povezana informacijska sistema in sicer:

- za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških in
- za zajem podatkov o prekrških na terenu.

Oba sistema sta usklajena s trenutno veljavno zakonodajo s področja prekrškov, kot tudi z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov.

7. IZVAJANJE IN NADZOR NAD IZVAJANJEM OPV

7.1 PRISTOJNOST DRŽAVNIH ORGANOV

Nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju tega zakona opravlja Ministrstvo za notranje zadeve (1. odstavek 30. člena ZORed).

Nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskih redarstev in organ, pristojen za nadzor, določa zakon, s katerim so ta pooblastila določena (2. odstavek 30. člena ZORed).

7.2 PRISTOJNOST OBČINSKIH ORGANOV

Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje občinskega programa varnosti (tretji odstavek 6. člena ZORed). Iz opredeljene določbe tudi izhaja, da morajo občinski organi najmanj enkrat letno preveriti stanje varnosti v občini oziroma ustreznost ocene varnostnih razmer.

Iz opredeljene zakonske določbe neposredno izhaja, da so za izvajanje, spremljanje in nadziranje uresničevanja ciljev, ki so zapisani v OPV, na nivoju občine pristojni in odgovorni organi občine. Zaradi transparentnosti in merjenja dela občinske redarske

opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva (1. odstavek 6. člena ZORed).

Občinska redarska služba oziroma odgovorna oseba v občini, pooblaščen za izvajanje obveznosti iz ZORed, zaradi transparentnosti in merjenja rezultatov dela redarske službe, izdelava ustrezne statistične preglednice. Te bodo omogočale številčno merjenje konkretne problematike ter primerjavo s prejšnjim koledarskim obdobjem. Statistične preglednice se vstavijo v OPV.

Številka: 0610 – 0003/2015

Datum: 21. januar 2016

OBČINA ŠKOFJA LOKA
Ž U P A N
mag. Miha Ješe

